

Türkiye Yatırım Danışma Konseyi Altıncı Toplantısı

Sonuç Bildirisi

10 Haziran 2010-İstanbul

1. Türkiye Yatırım Danışma Konseyi (YDK) üyeleri olarak, Sayın Başbakan Erdoğan'ın daveti ile Türkiye'yi küresel bir yatırım merkezi haline getirecek güçlü unsurların değerlendirilmesi ve Türkiye'nin uluslararası doğrudan yatırımlar için daha da cazip bir merkez haline getirilmesi için alınması gereken önlemler hakkında önerilerde bulunmak amacıyla biraraya gelmiş olmaktan duyduğumuz memnuniyeti dile getiririz.
2. Toplantıda Başbakan Yardımcısı Sayın Babacan, Türkiye'nin dünya ekonomileri arasında üst sıralara tırmanmasını sağlayan Hükümet politikalarını bizlerle paylaştı. Türkiye, dünyanın en büyük onyedinci, Avrupa'nın ise en büyük altıncı ekonomisi haline gelmiştir. Son on yıllık süreçte Türkiye'de kişi başına düşen gelir üçe katlanmış ve global kriz öncesi dönemde rekor seviyede uluslararası doğrudan yatırım girişi sağlanmıştır.
3. Yatırım Danışma Konseyi'nin bugün düzenlenen 6. Toplantısı, yakın tarihimizdeki en derin küresel ekonomik krizin ardından gerçekleştirilmiştir. Bu dönemde, Türkiye'nin küresel ekonomik dalgalanmanın oluşturduğu riskleri başarılı bir şekilde yönettiğini gözlemliyor ve hükümetin kriz sırasında sergilediği güçlü ekonomi yönetimini övgüye değer buluyoruz. Türkiye, küresel finansal krizden benzer ülkelere kıyasla daha hızlı bir şekilde çıkarken; küresel ekonomik koşullar, 2000'li yılların başına göre çok daha zorlu olmaya devam etmektedir. Küresel ekonomik büyümedeki yavaşlama ve yatırımlara yönelen sermaye akımlarındaki azalma, mevcut global kaynaklara olan rekabeti artıracaktır. Son küresel ekonomik görünüm de dikkate alındığında, Türkiye ekonomisini güçlü kılan ana unsurların yeniden değerlendirilmesini ve aşılması gereken yeni sorunların tespit edilmesini içeren Yatırım Danışma Konseyi süreci, daha da büyük önem kazanmaktadır.
4. Bugün uluslararası finansal kuruluş temsilcilerinin görüşlerini de dinleme fırsatı bulduk. Bu kapsamda, IMF Başkanı Sayın Dominique Strauss-Kahn, hükümetin mali kuralı hayata geçirmeye ilişkin planlarından takdirle bahsetmiştir. Sayın Strauss-Kahn ayrıca, mali kuralın kararlı biçimde uygulamasının Türkiye'nin borçlanma maliyetlerinin azaltılmasına ve yatırımcılar açısından oldukça kritik olan makroekonomik istikrarın daha kalıcı hale

gelmesine katkıda bulunacağını vurgulamıştır. Bunun yanı sıra, Sayın Kahn, Türkiye'nin pek çok ülkeden daha önce başlatmış olduğu ve ekonominin toparlanmasında somut, olumlu katkıları bulunan kamu mali ve parasal tedbirlerden çıkış stratejilerini uygulamaya devam etmesi gerektiğini belirtmiştir. Bu aynı zamanda cari açığın genişlemesine de engel olacaktır. Dünya Bankası Başkan Yardımcısı Sayın Philippe Le Houerou ise hükümetin uygulamaya koyduğu yapısal reformlara ve kriz öncesinde yakalanan yüksek büyüme oranlarına dikkat çekmiş; düzenleyici çerçeve, iş gücü piyasası ve yeniliğin geliştirilmesine yönelik reformların hızlandırılmasının, artan rekabet ortamında yüksek büyüme ve yatırım oranlarının yakalanması için, Türkiye'ye en iyi fırsatı sunacağını altını çizmiştir. Avrupa Yatırım Bankası Başkanı Sayın Philippe Maystadt ise yatırım ortamını güçlendiren etkenler arasında yer alan piyasaların serbestleştirilmesinin, düzenlemelerin sadeleştirilmesi ile etkinleştirilmesinin ve altyapının geliştirilmesinin önemini vurgulamıştır. Bu değerlendirmelere biz de katılmaktayız.

5. Son toplantımızı gerçekleştirdiğimiz 2008 yılından bu yana, Hükümetin, yatırım ortamının iyileştirilmesine yönelik olarak ortaya koyduğu, önlemleri takdirle karşılıyoruz. Ancak Türkiye'nin verimliliğinin artırılması ve küresel piyasalardaki rekabet gücünün korunması ve güçlendirilmesi için önümüzdeki dönemde de yeni yatırım ortamı reformlarının hayata geçirilmesi gerekmektedir. Hükümeti, yatırım ortamı reform programını yeni küresel ekonomik koşulları yansıtacak şekilde güncellemek ve yeni önceliklere odaklamak için ortaya çıkan bu fırsatı değerlendirerek, özel sektöre dayalı, güçlü ve istikrarlı bir büyüme dönemini sürdürmesi konusunda destekliyoruz.

6. Bu çerçevede önümüzdeki yıllarda Hükümetin aşağıdaki temel alanlara odaklanmasını öneriyoruz:

A. **Makroekonomik İstikrar.** Sürdürülebilir kamu finansmanı ve dış denge ile fiyat istikrarına bağlı olan makroekonomik istikrar, özel sektörün Türkiye'deki uzun dönemli iş planlarının temel unsurudur. Hükümetin mali kural tasarısını TBMM'ye sunmasını memnuniyetle karşılıyor ve yürürlüğe girdiğinde güçlü ve disiplinli bir şekilde uygulanmasını bekliyoruz.

B. **İş Ortamı:** Türkiye'nin iş ortamının daha da güçlendirilmesi için, aşağıdaki kritik alanlarda kararlı adımlara ihtiyaç duyulmaktadır:

- **Kayıtdışı Ekonomi ile Mücadele:** Hükümetin kayıtdışı ekonomi ile mücadele sürecinde yürüttüğü çalışmaları destekliyoruz. Söz konusu çalışmalar; adil rekabetin temini, işletme verimliliğinin artırılması, finansmana erişimin kolaylaştırılması, vergi tabanının genişletilmesi ve işçilerin sosyal haklarının korunmasına katkıda bulunacaktır.
- Türkiye'deki **hukuki çerçevenin**, modern iş hayatının ihtiyaçlarına cevap vermesi, küresel standartlar ve en iyi uygulamalarla uyumlu olmaya devam etmesi gerekmektedir. Bu kapsamda, 1950'den beri yürürlükte olan Türk Ticaret Kanunu'nun yerini almak üzere TBMM'ye sevk edilen Kanun Tasarısı gibi önemli bazı yasal düzenlemeler hayata geçirilmelidir.
- Mahkemelerin güvenli bir ticari ortamın oluşturulmasındaki vazgeçilmez rolü göz önüne alındığında, **yargı sisteminin hızının, etkinliğinin, tutarlılığının ve öngörülebilirliğinin artırılması** öncelikler arasında yer almalıdır.
- **Altyapı.** Özellikle yenilenebilir enerji kaynakları, ulaşım ve telekomünikasyon sektörleri başta olmak üzere enerji sektöründe liberalizasyona gidilmesi, Türkiye'nin fiziki ve elektronik altyapısının artan talebi karşılayabilmesi için kritik önem arz etmektedir. Yeni Kamu Özel İşbirliği Kanunu ve Yenilenebilir Enerji Kanunu'nda gerçekleştirilecek değişiklikler bu alandaki çalışmaları daha da güçlendirecektir.
- **KOBİ'lerin desteklenmesi.** Yatırım ortamının genel itibarıyla iyileştirilmesi açısından, yeni firmaların faaliyete geçmesini teşvik eden, KOBİ'lerin finansmana erişimini kolaylaştıran, üretim ve tedarik zincirleri arasındaki bağlantıyı sağlamlaştıran ve güçlü yönetim kapasitelerinin geliştirilmesini destekleyen politikaların uygulanması gerekmektedir.
- **Gümrük Süreçlerinin Etkinliği** firmaların dünya piyasaları ile bağlantılarının kolaylaştırılması açısından kritik öneme sahiptir. Uluslararası standartlarda teknolojik altyapının oluşturulması yoluyla bir taraftan ihracatçılar ve ithalatçılar için maliyetler azaltılırken, diğer taraftan gümrük süreçlerinin şeffaflığının ve hızının artırılması amacıyla gösterilen çabaların devam etmesinin önemini belirtiyoruz.
- Eğitim (özellikle mesleki eğitim sistemi ve yabancı dil becerileri) sisteminin güçlendirilmesi, Türkiye için daha güçlü bir global marka oluşturularak Türkiye algısının gerçekte uyumlaştırılması, vergi oranlarının ve sisteminin tutarlılığının, etkinliğinin ve öngörülebilirliğinin artırılması, işletmeleri ilgilendiren idari izin

süreçlerindeki prosedür sayısının daha da azaltılması ve yaygın sulama sistemleri yoluyla sürdürülebilir tarımın güçlendirilmesi yatırım ortamının iyileştirilmesine katkıda bulunacak diğer önemli alanlar arasındadır.

7. İşgücü Piyasası: Türkiye’de yeni ve daha nitelikli iş alanlarının yaratılması açısından, işgücü piyasasının etkinliğini artıracak reformlar önem arz etmektedir. Mali disiplinin korunmasıyla birlikte kayıtlı istihdam maliyetinin azaltılması, eğitim ve istihdam arasındaki bağın güçlendirilmesi ve işgücü piyasası esnekliğinin artırılması bu alanda atılacak önemli adımlar arasında yer almalıdır. Hükümetin Ulusal İstihdam Stratejisinin uygulanmasını sabırsızlıkla beklemekteyiz.

8. Yenilik. Önümüzdeki dönemde özel sektör kaynaklı yenilik, istikrarlı büyüme açısından her zamankinden daha büyük önem taşıyacaktır. Hükümetin yenilik için gerekli ortamı iyileştirmesi için büyük fırsatlara sahip olduğuna inanıyoruz. Bu husustaki adımlar özellikle, yeniliklerin ticarileştirilmesi bakış açısıyla üniversiteler ve iş dünyası arasındaki işbirliğinin geliştirilmesi, özel sektör ARGE yatırımlarının artırılması, etkin denetim yoluyla fikri mülkiyet haklarının korunması, yeni bilgi ve iletişim teknolojilerinin geliştirilmesi, yenilik merkezleri ve teknoparkların güçlendirilmesi ve yüksek uluslararası standartların yakalanmasına odaklanmalıdır.

9. Hükümetin İstanbul’u önce bölgesel daha sonra küresel bir finans merkezine dönüştürmesine ilişkin Stratejisini memnuniyetle karşılıyor ve bu amaca yönelik kritik öneme sahip eylemlerin ivedilikle hayata geçirilmesini destekliyoruz. Bu hususta başarı sağlanabilmesi için temel ilke, mevzuat altyapısının ve idari yapının global standartlar ve en iyi uygulamalarla uyum içerisinde olmasıdır.

10. Global ekonomik krizin en yoğun yaşandığı süreci ülke açısından başarılı bir şekilde yöneten Hükümeti kutluyoruz. Bugünkü toplantımızda sunulan programın uygulanmasının Türkiye’nin özel sektörün önderliğinde yeni bir yatırım ve büyüme dönemi yaşamasına yardımcı olacağını düşünüyoruz. Önümüzdeki yıl, güçlü ve daha etkin bir Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Koordinasyon Kurulu (YOİKK) uygulamasıyla desteklenen ve yeni önceliklere odaklanmış bir yatırım ortamı reform programının sağlayacağı gelişmeleri takip etmek üzere bir araya gelmeyi heyecanla bekliyoruz.

Türkiye Yatırım Danışma Konseyi üyeleri tarafından arz olunur.

10 Haziran 2010

Sn. Stephan Van Herck
Adobe Systems

Sn. Mohammed Alshaya
Alshaya Group

Sn. Mohsen Moazami
Cisco Systems

Sn. Hamid Biglari
Citigroup

Sn. Muhtar Kent
Coca-Cola Company

Sn. Jurgen Fitschen
Deutsche Bank

Sn. Paolo Monferino
Fiat Group

Sn. Giorgio Zappa
Finmeccanica

Sn. Tang Qibing
Huawei Technologies Co.

Sn. Marco Milani
Indesit Company

Sn. Anil Jain
Jain Irrigation Systems

Sn. Maurizio Calenti
Kraft Foods

Dr. William K. Fung
Li & Fung Limited

Sn. Koji Nakamura
Mitsui Co.Ltd

Sn. Miles Young
Ogilvy&Mather

Sn. Dan Brutto
UPS

Sn. Matthew Kirk
Vodafone

Sn. Murat Yalçıntaş
Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği
(TOBB)

Sn. Cansen Başaran Symes
Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği
(TÜSİAD)

Sn. Mehmet Büyükeksi
Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM)

Sn. Adnan Nas
Uluslararası Yatırımcılar Derneği
(YASED)